

Muistio vuoden 2026 hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen neuvottelusta (612/2024 6§ ja 7§)

Kuntaryhmä: Kinnula, Pihtipudas, Viitasaari

Aika: 23.4.2026 klo 12.30-14.30

Paikka: Etäyhteys

Muistion kokoamisessa on hyödynnetty tekoälyä sekä neuvottelusta tehtyä tekstitalloa.

Läsnä:

Kinnula:

Erika Kinnunen/ vapaa-aikatoimi, Beata Vaateri/ varhaiskasvatusjohtaja, Niko Aihio/ sivistysjohtaja, rehtori

Pihtipudas:

Elsi Paananen/ hyvinvointikoordinaattori, Markku Piippo vs. sivistys- ja hyvinvointijohtaja, Joona Kurikkala, Putaanvirrankoulun rehtori, Tarja Laitinen, varhaiskasvatusjohtaja, Miia Kuusela, opistotoiminnasta vastaava rehtori

Viitasaari:

Pauliina Koivisto/ hyvinvointikoordinaattori, Jouni Häkkinen/ sivistys- ja hyvinvointijohtaja, Jorma Rihto/ vapaa-aikapalvelujohtaja, Hilma Vepsäläinen, sivistys- ja hyvinvointilautakunnan pj

Hyvinvointialue:

Virve Hongisto, palvelujohtaja/ Lasten ja nuorten palvelut, Mari Kolu, palvelupäällikkö/ koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, Laura Vanttinen, palvelupäällikkö/ Aikuisten sosiaalipalvelut, Anne-Mari Hakala, palvelupäällikkö/ ikääntyneiden ennaltaehkäisevä tuki, Satu Kokkonen, palvelupäällikkö/ Aikuisten kuntouttavat sosiaalipalvelut, Sonja Essel/ osallisuuskoordinaattori, Elina Hienola, palvelupäällikkö/ vammaissosiaalityö, Anne Kirmanen palvelupäällikkö/ Avoterveydenhuolto, Avosairaanhoito vastaanottopalvelut pohjoinen alue ja keskitetyt erikoisvastaanottopalvelut ja AOT, Marja Lehtoranta, palveluvastaava/ hyvaks, perhekeskus ja varhainen perhetyö, Arto Lampila/ järjestökoordinaattori, Ulla Kuittu, palvelujohtaja/ Aikuisten sosiaalipalvelut, Nina Peränen, palvelujohtaja/ hyvinvointi ja kumppanuudet, Tuula Mäntylä, palveluvastaava/ aikuisten mielenterveys- ja riippuvuuspalvelut, Merja Pihlajasaari/ Kohtaamisten Keski-Suomi -hanke, Tiina Salomaa/ ehkäisevän päihdetyön koordinaattori, Mutanen Susanna, hyvinvointipäällikkö, Anna-Liisa Heiskala, yhteiskuntasuhteiden päällikkö

Asialista:

§ 1 Neuvottelun avaus ja läsnäolijoiden toteaminen

Yhteiskuntasuhteiden päällikkö Anna-Liisa Heiskala avaa kokouksen. Todetaan läsnäolijat.

Kyseessä on sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisestä annetun lain (612/2021) §6 ja §7 mukainen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen neuvottelu vuodelle 2026.

Kokouksen kutsu ja asialista on lähetetty kuntien kirjaamoihin 6.3.2026.

Neuvottelujen koordinoinnista vastaava hyvinvointialueen hyvinvointi ja kumppanuudet yksikkö vastaa kokouksen puheenjohtajuudesta sekä sihteerityöstä.

Päätös:

Yhteiskuntasuhteiden päällikkö Anna-Liisa Heiskala avasi kokouksen. Jokainen läsnäolija kirjasi oman nimensä, nimikkeen sekä organisaation mitä edustaa etäkokouksen keskustelukenttään, minkä kautta koottiin läsnäolijat. Neuvottelujen puheenjohtaja sekä sihteeri on hyvinvointialueen hyvinvointi ja kumppanuudet yksiköstä.

§ 2 Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen yhdyspinnasta ja yhteisistä toimenpiteistä sopiminen alueelliseen hyvinvointisuunnitelmaan 2026-2029

Käydään keskustelu esityksestä (liite 1) yhdyspinnoista ja toimenpiteistä alueelliseen hyvinvointisuunnitelmaan vuodelle 2026-2029. Keskustelun perusteella tunnistetaan ja sovitaan yhdyspinnat sekä toimenpiteet millä syksyn 2025 hyte-neuvotteluissa sovittuja tavoitteita (liite 2) edistetään.

Yhdyspinnoista ja toimenpiteistä keskustellaan neuvottelussa 1) Lasten, nuorten ja perheiden näkökulmasta 2) Työikäisten näkökulmasta ja 3) Ikääntyneiden näkökulmasta

Päätös:

Käytiin keskustelu yhdyspinnoista ja toimenpiteistä keskustellaan neuvottelussa 1) Lasten, nuorten ja perheiden näkökulmasta 2) Työikäisten näkökulmasta ja 3) Ikääntyneiden näkökulmasta.

Keskustellussa tunnistetut yhdyspinnat sekä toimenpiteet on koottu alle. Jokainen osapuoli huomioi sovitut toimenpiteet omassa toiminnassaan perustuen käytettävissä olevaan rahoitukseen ja resursseihin. Sovitut yhdyspinnat sekä toimenpiteet huomioidaan alueellisessa hyvinvointisuunnitelmassa 2026-2029.

Todettiin, että vammaisten lasten aamu- ja iltapäivätoiminta on Jyväskylän kaupungin johdolla käytävien erillisten neuvottelujen piirissä, eikä tässä neuvottelussa käsitellä sitä koskevia sopimuksellisia asioita.

Lapset, nuoret ja perheet

Yhdyspinnat

Lapsiperheiden Varhaisen tuen vahvistaminen

- Perhekeskustoiminta (matalan kynnyksen palvelut, tukipysäkit, ohjaus)
- Neuvola–varhaiskasvatus–perhekeskus -yhteistyö (mm. yhteiskäynnit)
- Moniammatilliset rakenteet (varhaiskasvatus, neuvola, terapeutit, hammashoito)
- Vammaisten lasten aamu- ja iltapäivätoiminta
- Perheiden tavoittaminen ja palveluihin ohjaus
- Viestintä (some, verkkosivut, kunta, Vilma jne.)

Lasten ja nuorten ylipainon ehkäisy

- Move-mittaukset ja laajat terveystarkastukset
- Vaikuttavuusvalmennus ja mittareihin perustuva seuranta
- Liikunnallisen elämäntavan edistäminen opetussuunnitelmassa
- Matalan kynnyksen harrastustoiminta ja liikuntaneuvonta, harrastamisen Suomen malli, kansalaisopistot, liikuntaryhmät
- Perheiden elämäntapojen tukeminen (neuvolasta lähtien)

Nuorten syrjäytymisen ehkäisy

- Opiskeluhoolto (ennaltaehkäisy ja varhainen tuki)
- Etsivä nuorisotyö (16–28-vuotiaat)
- Harrastus- ja järjestökenttä (osallisuus, turvalliset aikuiset)

- Mielenterveyspalvelut (MTP-tiimi, opiskeluhoolto)
- Aikuissosiaalityön ja sosiaalipalvelujen tuki
- Ylisukupolvisen huono-osaisuuden tunnistaminen
- Koulutuksen keskeyttämisen ehkäisy
- Huoli-ilmoitukset ja varhainen puuttuminen

Toimenpiteet

Lapsiperheiden varhaisen tuen vahvistaminen

- Perhekeskustoiminnan palvelut (tukipysäkit, parisuhdepalvelut, matalan kynnyksen ohjaus)
- Neuvolan ja perhekeskuksen yhteiskäynnit
- Moniammatilliset yhteistyöpalaverit (varhaiskasvatus–neuvola–terapiat–hammashoito)
- Varhaiskasvatuksen ja koulun lääkehoitosuunnitelmat yhteistyössä
- Vammaisten lasten aamu- ja iltapäivätoiminnan sopimus- ja yhteistyörakenteet
- Palveluohjaus perheille ja aktiivinen tiedottaminen palveluista

Lasten ja nuorten ylipainon ehkäisy (terveellisten elämäntapojen edistäminen)

- Move-testien hyödyntäminen (erityisesti heikoin 1/3 tunnistaminen) - Laajat terveystarkastukset (5. ja 8. luokka)
- Vaikuttavuusvalmennus ja mittareiden käyttö
- Opiskeluhooltoryhmien ja oppilaitosten hyvinvointityö
- Liikunnan ja terveellisten elämäntapojen kirjaaminen opetussuunnitelmaan
- Harrastamisen Suomen malli (maksuton, matalan kynnyksen harrastus)
- Kansalaisopiston liikunta-, tanssi- ja harrastusryhmät
- Nuorisotyön liikunnallisuuden lisääminen (välineet, ulkotilat)
- Liikuntaneuvonta ja perheiden elintapaohjaus

Nuorten syrjäytymisen ehkäisy

- Opiskeluhoollon yhteisöllinen ja yksilöllinen työ

- Etsivä nuorisotyö (koulutuksen/työn ulkopuolella olevat nuoret)
- Harrastus- ja järjestötoimintaan ohjaus
- Päihteiden käytön ehkäisyhankkeet ja toimintamallit
- Mielenterveyspalvelut (MTP-tiimi, opiskeluhuolto)
- Yhteistyö nuorisotyön, sosiaalipalvelujen ja järjestöjen kanssa
- Huoli-ilmoitukset ja varhainen puuttuminen
- Nivelvaiheiden seuranta (koulun keskeyttäminen, armeijan keskeytys)
- Ylisukupolvisen huono-osaisuuden tunnistaminen ja varhainen tuki

Työikäiset

Yhdyspinnat

Liikkumisen edistäminen ja kansansairauksien ehkäisy

- Kansalaisopiston liikuntaryhmät ja harrastustoiminta
- Kunnan liikuntapaikat ja matalan kynnyksen mahdollisuudet
- Soveltava liikunta ja erityisryhmät
- Liikuntaneuvonta ja elämäntapojen tukeminen
- Järjestöyhteistyö

Työikäisten työkyvyn ylläpitäminen ja osatyökykyisten työllistymisen edistäminen

- Työllisyyttä edistävät sosiaalipalvelut
- Kuntouttavan työtoiminnan ja sosiaalisen kuntoutuksen palvelun muutos lakiesityksen mukaan (työikäisten toimintakyvyn ja osallisuuden tuki) → yhteistyö siirtymässä uuteen palveluun
- Tuettu asuminen (kotiin vietävä tuki, arjen hallinnan tukeminen)
- Työllisyysalueen ja kuntien yhteistyö (TYM-johtoryhmät)
- Osatyökykyisten työllistymisen tukeminen, työkokeilu- ja oppisopimuspolut
- Yhteistyö Kelan kuntoutuksen kanssa

Päihteettömyyden edistäminen

- Ehkäisevän päihdetyön verkostot (EPT)
- Nikotiinittomuuden edistäminen
- Päihde- ja mielenterveyspalvelujen integraatio
- Varhainen tunnistaminen ja puheeksiotto
- Yhteistyö kuntien, järjestöjen ja palvelujen välillä

Läpileikkaavat yhdyspinnat (työikäiset)

- Motivointi, ohjaus ja palveluihin kiinnittyminen
- Viestintä ja palvelujen näkyvyys
- Kunnan elinvoimapolitiikan rooli (työpaikat)
- Yhteinen tietopohja ja seuranta (tarve tunnistettu)

Toimenpiteet

Liikkumisen edistäminen ja kansansairauksien ehkäisy

- Kansalaisopiston liikuntaryhmät ja harrastustoiminta
- Soveltava liikunta (erityisryhmät)
- Liikuntaneuvonta ja yksilöllinen ohjaus
- Maksuttomien liikuntapaikkojen hyödyntäminen
- Järjestöjen ja seurojen liikuntatoiminta
- Työikäisten motivointi ja aktivointi palveluissa

Työikäisten työkyvyn ylläpitäminen ja osatyökykyisten työllistymisen edistäminen

- Tuettu asuminen (kotiin vietävä tuki arjessa)
- Kuntouttava työtoiminta ja sosiaalinen kuntoutus -> valmisteilla oleva lakimuutos, uusi korvaava palvelu ”työikäisten toimintakyvyn ja osallisuuden tuki”, yhteistyö muutoksessa
- Työkokeilu- ja oppisopimuspolkujen kehittäminen
- Yksilöllinen palveluohjaus (kela, kuntoutus, palvelut)
- Yhteistyö kunnan elinvoimapalvelujen kanssa

Päihteettömyyden edistäminen

- Nikotiinittomuuden edistämisen mallit
- Riskikäytön tunnistaminen ja puheeksiotto
- Monialainen yhteistyö (kunnat, palvelut, järjestöt)
- Ennaltaehkäisevän työn kehittäminen yhteisissä verkostoissa

Ikääntyneet

Yhdyspinnat

Itsenäisen asumisen tukeminen

- Seniorihyvinvointineuvola ja hyvinvointitarkastukset
- Neuvonta ja palveluohjaus (yksi puhelinnumero)
- Esteettömyys ja asumisen ratkaisut (kunta + hyvinvointialue)
- Palveluliikenne ja liikkumisen tuki

Yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistäminen

- Avoin päivätoiminta (mm. Viitasaari)
- Kansalaisopiston toiminta
- Eläkeläisjärjestöt ja järjestöyhteistyö
- Etsivä vanhustyö, Kohtaamisten Keski-Suomi -hanke (yksinäisyyden ehkäisy)

Ikääntyneiden kaatumisten ehkäisy

- Kuntouttava päivätoiminta, ohjatut harjoittelumallit (nousujohteinen harjoittelu)
- Omaehtoisen liikunnan tukeminen ja motivointi
- Kuntosalit, senioripuistot, älysalit
- Liikuntaneuvonta ja fysioterapia

Toimenpiteet

Itsenäinen asumisen tukeminen

- Hyvinvointitarkastukset (liikunta, ravitsemus, lääkitys)

- Monikanavainen neuvonta ja ohjaus => ohjaus kunnan, järjestöjen ja hyvinvointialueen palveluihin, yksi yhteinen seniorineuvontanumero
- Seniorihyvinvointineuvola ja neuvontapalvelut

Yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistäminen

- Avoin päivätoiminta
- Kansalaisopiston ikäihmisten ryhmät
- Eläkeläisjärjestöjen toiminta ja avustukset
- Etsivä/löytävä vanhustyö - Kohtaamisten Keski-Suomi -hanke
- Kirjaston hyvinvointipalvelut ja tapahtumat

Ikääntyneiden kaatumisten ehkäisy

- Kuntouttava päivätoiminta, kuntosali- ja harjoittelumallit (nousujohteinen harjoittelu)
- Älysalit, senioripuistot
- Fysioterapian ja liikuntaneuvonnan tuki
- Omaehtoisen liikunnan mahdollistaminen

§ 3 Jatkoyhteistyöstä sopiminen

Käydään keskustelu yhteistyöverkoista sekä työryhmistä missä yhdyspintoja ja toimenpiteitä edistetään sekä seurataan.

Päätös:

Merkitään tiedoksi yhteistyöverkostot sekä työryhmät missä yhdyspintoja ja toimenpiteitä edistetään sekä seurataan.

Tunnistettiin seuraavat yhteistyöverkostot ja työryhmät:

Lapset, nuoret ja perheet

- Perhekeskustoiminnan verkostot
 - kunnat, hyvinvointialue ja järjestöt yhdessä
 - Perhekeskuskoordinaattoriverkosto (alueellinen koordinaatio)

- Neuvola–varhaiskasvatus -yhteistyörakenteet
 - Moniammatilliset varhaiskasvatuksen yhteistyöpalaverit
 - mukana: varhaiskasvatus, neuvola, terapeutit, hammashoito
- Opiskeluhuollon opetuksenjärjestäjä- ja oppilaitoskohtaiset työryhmät
- Etsivän nuorisotyön yhteistyöverkosto
- Järjestökentän yhteistyörakenteet

Työikäiset

- Kuntien ja hyvinvointialueen yhteistyö työllisyysasioissa
 - Työllisyysalueen ja hyvinvointialueen TYM- johtoryhmä
 - Työllisyyspalvelujen yhteistyörakenteet (TYP / vastaavat)
- Työllisyyttä edistävien sosiaalipalvelujen yhteistyöverkosto sekä aikuissosiaalityön paikalliset yhteistyöverkostot
- Järjestöyhteistyön verkostot (liikunta, osallisuus, kuntoutus)
- Ehkäisevän työn alueellinen verkosto
 - mukana hyvinvointialueen ja kuntien toimijat
 - sis. päihteet, mielenterveys, väkivalta, osallisuus
- Kuntien ehkäisevän päihdetyön työryhmät
- Mielenterveyspalvelujen moniammatilliset verkostot (MTP-tiimi)
- Hankkeiden verkostot

Ikääntyneet

- Seniorityöryhmät (kuntakohtaiset)
- Hyvinvointialueen ja kuntien yhteiset työryhmät (ikäihmisten palvelut)
- Alueellinen asumisen kehittämisen työryhmä (mukana kunnan tekninen toimi ja hyvinvointialue)
- Etsivän / löytävän vanhustyön verkosto, Kohtaamisten Keski-Suomi -hanke
- Liikuntaneuvonnan ja kuntoutuksen yhteistyöverkostot

- Järjestöverkostot (eläkeläisjärjestöt)
- Kansalaisopiston ja kunnan yhteistyöverkosto

§4 Neuvottelun päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.28

Muistion liite:

Koonti Keski-Suomen kuntien ja hyvinvointialueen välisistä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen neuvotteluista vuodelle 2026 612/2024 6§ ja 7§